

Statut Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Instytut Ochrony Przyrody, zwany dalej Instytutem, jest placówką Polskiej Akademii Nauk.
2. Instytut kontynuuje chlubne tradycje tworzenia naukowych i społecznych podstaw ochrony przyrody i zasobów naturalnych, sięgające początków II Rzeczypospolitej, w szczególności:
 - 1) Tymczasowej Państwowej Komisji Ochrony Przyrody, utworzonej w 1919 r. przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przekształconej w 1925 r. w Państwową Radę Ochrony Przyrody z siedzibą w Krakowie,
 - 2) Komitetów Ochrony Przyrody w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie utworzonych w latach 1920-1925,
 - 3) Biura Delegata Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ds. Ochrony Przyrody powołanego w 1925 r. w Krakowie,
 - 4) Ligi Ochrony Przyrody utworzonej w 1928 r.,
 - 5) Biura Komitetu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.
 - 6) krakowskiej szkoły hydrobiologii
3. W rozwijaniu idei i tworzeniu współczesnej strategii ochrony przyrody Instytut nawiązuje do tradycji, postanowień i programów:
 - 1) byłego Zakładu Ochrony Przyrody PAN oraz Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN,
 - 2) Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN),
 - 3) programu UNESCO „Człowiek i Biosfera” (MaB),
 - 4) konwencji dotyczących ochrony przyrody i środowiska, podpisanych przez Polskę.
 - 5) Zakładu Biologii Wód im. Karola Starmacha PAN

§ 2

Instytut działa na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 75, poz. 469 i Nr 141, poz. 943),
- 2) Statutu Polskiej Akademii Nauk przyjętego Uchwałą Nr 4/97 Zgromadzenia Ogólnego PAN z dnia 19 grudnia 1997 r., zatwierdzonego przez Prezesa Rady Ministrów 23 marca 1998 r.,
- 3) Uchwały Nr 1/93 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie utworzenia Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów 12 marca 1993 r.,
- 4) Decyzji Nr 49/98 Prezesa Polskiej Akademii Nauk z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie wpisu Instytutu Ochrony Przyrody PAN do rejestru instytutów Polskiej Akademii Nauk,
- 5) Decyzji Nr 26/03 Prezesa Polskiej Akademii Nauk z dnia 31.07.2003 r. w sprawie przeprowadzenia likwidacji Zakładu Biologii Wód im. Karola Starmacha PAN w Krakowie.
- 6) Niniejszego statutu.

§ 3

1. Siedzibą Instytutu jest Kraków.
2. Instytut posiada cztery jednostki badawcze położone poza Krakowem, działające jako Stacje Terenowe:
 - 1) Tatrzańska w Zakopanem,
 - 2) Dolnośląska we Wrocławiu,
 - 3) Pomorska w Bornem Sulinowie (w organizacji).
 - 4) Biologiczno-Rybacka w Brzeczowicach.
3. Instytut może tworzyć nowe jednostki organizacyjne na obszarze kraju.

§ 4

1. Instytut używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i napisem „Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk” w otoku.
2. Stacje terenowe działają w ramach Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

§ 5

1. Instytut posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk biologicznych w zakresie biologii.
2. Instytut posiada osobowość prawną i jest wpisany do rejestru instytutów Polskiej Akademii Nauk pod numerem RIN - II - 31/98.

II. Zadania Instytutu

§ 6

1. Przedmiotem działania Instytutu jest prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk biologicznych, nauk rolniczych i leśnych oraz nauk o Ziemi oraz hydrobiologii i ekologii wód.
2. Działalność naukowa Instytutu jest oparta na planach badawczych oraz na badaniach pozaplanowych podejmowanych na zlecenie jednostek budżetowych lub gospodarczych.

§ 7

1. Do zadań Instytutu należy w szczególności:
 - 1) prowadzenie prac badawczych w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego z uwzględnieniem racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi na obszarach mało zmienionych lub przekształconych przez człowieka,
 - 2) sporządzanie ocen wpływu działalności człowieka na zasoby przyrodnicze i środowisko,
 - 3) kształcenie pracowników naukowych oraz specjalistów o szczególnych kwalifikacjach w zakresie biologii, ekologii, hydrobiologii, ochrony przyrody i krajobrazu,
 - 4) przekazywanie wyników prac naukowych do praktyki,
 - 5) współdziałanie w upowszechnianiu wiedzy w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, hydrobiologii oraz innych prac wykonywanych w Instytucie,

- 6) prowadzenie działalności wydawniczej w ramach posiadanych własnych czasopism, a także poza nimi,
 - 7) kontynuowanie tradycji wzbogacania zbiorów bibliotecznych z zakresu ochrony przyrody oraz hydrobiologii i udostępnianie ich społeczeństwu,
 - 8) wykonywanie innych zadań wynikających z obowiązujących przepisów oraz zleconych przez władze Akademii.
2. Ważnym zadaniem Instytutu jest rozwijanie kooperacji z zagranicznymi jednostkami badawczymi w celu podejmowania tematów o zasięgu międzynarodowym.

§ 8

1. Zadania wymienione w § 7 Instytut realizuje w szczególności przez:
- 1) prowadzenie badań naukowych,
 - 2) publikację wyników prac badawczych i upowszechnianie ich w środkach społecznego przekazu,
 - 3) nadawanie stopni naukowych na podstawie przyznanych uprawnień,
 - 4) prowadzenie studiów doktoranckich i podyplomowych oraz innej działalności dydaktycznej i szkoleniowej,
 - 5) ochronę własnych oryginalnych rozwiązań naukowo-technicznych i metodycznych w kraju i za granicą,
 - 6) współpracę z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi oraz wymianę z nimi doświadczeń,
 - 7) opracowywanie ekspertyz i udzielanie opinii w zakresie problematyki naukowej Instytutu,
 - 8) organizowanie zebrań naukowych o zasięgu krajowym lub międzynarodowym (konferencje, zjazdy, sympozja naukowe itp.),
 - 9) współdziałanie z instytucjami zajmującymi się upowszechnianiem wiedzy w dziedzinach określanych w § 6,
 - 10) prowadzenie redakcji własnych wydawnictw i ich kolportaż oraz organizację obsługi potrzeb bibliotecznych i dokumentacyjno-informacyjnych w zakresie działalności naukowej.
2. W celu realizacji tych zadań Instytut:
- 1) opracowuje i realizuje plany badań naukowych,
 - 2) zawiera umowy lub porozumienia z innymi placówkami naukowo-badawczymi, instytucjami rządowymi, samorządowymi lub gospodarczymi oraz osobami fizycznymi wspomagającymi badania naukowe, w celu podjęcia zadań statutowych i poza statutowych,
 - 3) zawiera kontrakty z instytucjami zagranicznymi, obejmujące zlecone projekty badawcze lub publikowanie wyników.

III. Organizacja Instytutu

§ 9

1. Organami Instytutu są:
- 1) Dyrektor,
 - 2) Rada Naukowa.
2. Organem doradczym i opiniodawczym dyrektora jest Kolegium Instytutu.

§ 10

1. Prezes Polskiej Akademii Nauk powierza funkcję Dyrektora Instytutu kandydatowi wyłonionemu w drodze konkursu. Szczegółowy tryb postępowania konkursowego określa regulamin uchwalony przez Prezydium Akademii.
2. Dyrektor Instytutu sprawuje funkcję przez 4 lata w pełnym wymiarze czasu pracy.
3. Dyrektor reprezentuje Instytut na zewnątrz i przy pomocy swoich zastępców zarządza całością działalności placówki.

§ 11

1. Do zakresu działania dyrektora należy w szczególności:
 - 1) Kierowanie całością pracy i koordynowanie bieżącej działalności Instytutu,
 - 2) Przygotowywanie projektów długookresowych i rocznych badań naukowych, planów finansowych, współpracy z zagranicą oraz rocznych sprawozdań z działalności Instytutu,
 - 3) Opracowywanie programów rozwoju naukowego i gospodarczego Instytutu,
 - 4) Przedstawianie Radzie Naukowej do zaopiniowania projektów i wniosków w sprawach należących do zakresu jej działania oraz sprawozdań z działalności Instytutu,
 - 5) Opracowanie regulaminu organizacyjnego i regulaminu pracy Instytutu,
 - 6) Realizowanie odpowiedniej polityki kadrowej poprzez zatrudnianie pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności powoływanie na stanowisko docenta, adiunkta i asystenta osób z odpowiednimi kwalifikacjami,
 - 7) Czuwanie nad prawidłowym rozwojem naukowym i doskonaleniem zawodowym pracowników,
 - 8) Powoływanie i odwoływanie kierowników wewnętrznych jednostek organizacyjnych oraz ustalanie zasad ich wynagradzania z tytułu pełnionych funkcji,
 - 9) Powoływanie i odwoływanie zespołów redakcyjnych wydawnictw Instytutu oraz ustalanie zasad wynagradzania osób pełniących funkcję w redakcjach,
 - 10) Ustalanie dla zastępców dyrektora, kierowników jednostek organizacyjnych i redaktorów czasopism Instytutu zakresów czynności oraz określenie ich uprawnień z tytułu sprawowania funkcji, w szczególności ciężącej odpowiedzialności za gospodarkę finansową i majątkową.
2. Dyrektor może powołać wewnętrzne zespoły problemowe lub komisje jako organy doradcze i opiniodawcze. Zakres działania i tryb pracy tych organów określa decyzja dyrektora o ich powołaniu.

§ 12

W sprawach mających istotne znaczenie dla Instytutu, a w szczególności dotyczących polityki kadrowej oraz struktury organizacyjnej, dyrektor współdziała z Radą Naukową i Kolegium Instytutu, a w sprawach pracowniczych z organizacją związkową.

§ 13

1. Przewodniczący Wydziału II Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk powierza funkcje zastępcy Dyrektora do spraw naukowych kandydatowi zaproponowanemu przez Dyrektora Instytutu, który zasięga opinii Rady Naukowej w tej sprawie.

2. Zastępca Dyrektora do spraw naukowych może zostać odwołany z funkcji przez Przewodniczącego Wydziału II Nauk Biologicznych PAN, na wniosek Dyrektora Instytutu, po uprzednim zaopiniowaniu przez Radę Naukową.
3. Dyrektor Instytutu zatrudnia zastępcę Dyrektora do spraw ogólnych po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej.

§ 14

1. Dyrektor Instytutu ustala zakres zadań dla jego Zastępców. W tym zakresie zastępują oni Dyrektora.
2. Do zadań Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych należy w szczególności:
 - 1) Zastępowanie Dyrektora Instytutu w czasie jego nieobecności w bieżącym kierowaniu działalnością Instytutu,
 - 2) Reprezentowanie Instytutu za zewnątrz w zakresie ustalonym przez Dyrektora Instytutu,
 - 3) Współdziałanie w sporządzaniu planów badań statutowych i nadzorowanie ich realizacji,
 - 4) Koordynowanie badań statutowych i zadań poza statutowych przyjętych w formie zleceń lub projektów badawczych (grantów) KBN,
 - 5) Przygotowywanie sprawozdań z działalności badawczej.
 - 6) Koordynowanie działań w zakresie bieżącej współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi,
 - 7) Opieka nad postępami badań i rozwojem młodej kadry naukowej,
 - 8) Przygotowywanie materiałów do okresowej oceny pracowników naukowych,
 - 9) Czuwanie nad realizacją zakresów czynności pracowników naukowych,
 - 10) Nadzór nad działalnością wdrożeniową i patentową.
 - 11) Współpraca ze środkami społecznego przekazu.
3. Do zadań Zastępcy Dyrektora ds. Ogólnych należy w szczególności:
 - 1) Zastępowanie Dyrektora Instytutu w czasie jego nieobecności i nieobecności Zastępcy Dyrektora Instytutu d/s Naukowych we wszystkich sprawach dotyczących prawidłowej działalności Instytutu.
 - 2) Reprezentowanie Instytutu na zewnątrz w zakresie ustalonym przez Dyrektora Instytutu.
 - 3) Nadzór nad działalnością administracyjno - ekonomiczną w Instytucie, a szczególnie nad:
 - przygotowaniem wniosków i sprawozdań z działalności wspomagającej badania, zakupów inwestycyjnych itp. zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 - prawidłową gospodarką i zabezpieczeniem przedmiotów majątkowych stanowiących własność Instytutu.
 - sporządzaniem planów inwestycyjnych Instytutu,
 - nadzór nad prawidłowym zabezpieczeniem mienia Instytutu,
 - 4) Współpraca z Księgowością na odcinku finansowo - rozliczeniowym, nadzór w zakresie BHP, Ppoż. i obrony cywilnej w Instytucie.
 - 5) Współdziałanie w podejmowaniu decyzji w zakresie polityki kadrowej, finansowej i prawidłowej organizacji Instytutu.
 - 6) Podpisywanie dokumentów finansowych, zamówień oraz korespondencji o tematyce administracyjno ekonomicznej wychodzącej z Instytutu.
 - 7) Inne sprawy organizacyjne zlecone przez dyrektora lub wyłaniające się w pracy Instytutu.

§ 15

1. Rada Naukowa Instytutu sprawuje bieżący nadzór nad jego działalnością, dbając zwłaszcza o wysoki poziom działalności naukowej i rozwój młodych pracowników naukowych.
2. Kadencja Rady naukowej trwa cztery lata i rozpoczyna się z początkiem roku kalendarzowego.

§ 16

1. Do zakresu działania Rady Naukowej należy w szczególności:
 - 1) przyjmowanie programów: badań, współpracy z zagranicznymi instytucjami naukowymi oraz działalności wydawniczej,
 - 2) zatwierdzanie sprawozdań z działalności Instytutu,
 - 3) ocena poziomu wydawnictw Instytutu,
 - 4) przeprowadzanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz przedstawianie wniosków o nadawanie tytułu naukowego, w ramach posiadanych uprawnień,
 - 5) uchwalenie statutu placówki i regulaminu Rady Naukowej,
 - 6) uchwalenie regulaminu określającego tryb i częstotliwość dokonywania ocen okresowych wyników działalności pracowników naukowych Instytutu,
 - 7) ocena kadry naukowej oraz innych grup pracowników działalności podstawowej Instytutu,
 - 8) opiniowanie wniosków dyrektora Instytutu o mianowanie na stanowisko profesora, wniosków o zawarcie umowy o pracę na stanowisku pracownika naukowego oraz wniosków o przyznanie stypendiów naukowych,
 - 9) zgłaszanie kandydatów na członków Akademii, w ramach posiadanych uprawnień, oraz kandydatur do nagród naukowych,
 - 10) rozpatrywanie innych spraw, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wniesionych pod obrady przez członka Rady, dyrektora Instytutu lub władze Akademii.
2. Rada Naukowa bierze udział w wyborze dyrektora Instytutu opiniując zgłaszane kandydatury i desygnując swoich przedstawicieli do Komisji Konkursowej.

§ 17

1. Rada Naukowa zbiera się co najmniej dwa razy do roku: na sesji wiosennej i jesiennej. W pracach między zebraniem plenarnym może zbierać się Prezydium Rady Naukowej.
2. Posiedzenia Rady i Prezydium Rady Naukowej zwołuje i prowadzi przewodniczący lub wyznaczony przez niego zastępca.
3. W posiedzeniu Rady Naukowej mogą uczestniczyć, bez głosu stanowiącego inne osoby nie będące członkami Rady zaproszone przez jej przewodniczącego lub dyrektora Instytutu.

§ 18

1. Rada Naukowa podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków. Na wniosek członka lub grupy członków Rady, przewodniczący może zarządzić głosowanie tajne.
2. Uchwały i opinie w sprawach personalno-kadrowych podejmowane są w głosowaniu tajnym.
3. Dyrektor Instytutu może wstrzymać wykonanie uchwały Rady Naukowej sprzecznej z prawem. Od decyzji dyrektora Rada może odwołać się do Prezesa Akademii.

§ 19

Zasady i tryb działania Rady Naukowej i Prezydium określa uchwalony przez Radę regulamin. Zmiana regulaminu Rady jest możliwa w trybie przewidzianym dla jego uchwalenia.

§ 20

1. Kolegium Instytutu jest organem doradczym i opiniodawczym dla dyrektora.
2. W skład Kolegium wchodzi:
 - 1) zastępcy dyrektora Instytutu,
 - 2) kierownicy zakładów, pracowni, stacji terenowych i biblioteki,
 - 3) profesorowie i docenci nie pełniący funkcji kierowniczych,
 - 4) główny księgowy,
 - 5) przedstawiciel organizacji związkowej.
3. Do zakresu działania Kolegium należy w szczególności:
 - 1) omawianie spraw związanych z realizacją zadań Instytutu, w tym:
 - a) analiza planów badań naukowych, współpracy naukowej z zagranicą, planów wydawniczych oraz kształcenia i doskonalenia kadry,
 - b) okresowa analiza: realizacji planów badań naukowych i wykorzystania ich wyników, gospodarowania środkami pozostającymi w dyspozycji Instytutu oraz funkcjonowania systemu organizacji pracy w Instytucie,
 - c) analiza działalności kadry naukowej oraz innych grup pracowniczych,
 - 2) omawianie zagadnień związanych z bieżącym kierowaniem pracami Instytutu,
 - 3) omawianie innych spraw wniesionych pod obrady przez członka Kolegium.
4. Zebranie Kolegium zwołuje dyrektor Instytutu w miarę potrzeby, na ogół jeden raz w miesiącu.
5. Obradom Kolegium przewodniczy Dyrektor Instytutu lub upoważniony przez niego zastępca.
6. Obrady Kolegium są protokołowane.

§ 21

1. W strukturze Instytutu działa 6 Zakładów:
 - 1) Ochrony Fauny,
 - 2) Ochrony Szaty Roślinnej,
 - 3) Ochrony Ekosystemów,
 - 4) Georóżnorodności,
 - 5) Bioróżnorodności.
 - 6) Biologii Wód (im. K. Starmacha)
2. W obrębie poszczególnych Zakładów działają odpowiednie pracownie i zespoły robocze. Szczegółową strukturę organizacyjną placówki ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej.
3. Wewnętrzną organizację placówki określa regulamin organizacyjny.

IV. Zasady wyboru członków Rady Naukowej

§ 22

1. Rada Naukowa składa się z:
 - 1) 25 - 35 członków wybieranych przez zebrania ogólne pracowników Instytutu, zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta i asystenta ze stopniem doktora,
 - 2) członków Akademii powołanych do udziału w pracach Rady przez Wydział Nauk Biologicznych PAN, w liczbie ustalonej przez Wydział.
2. W skład Rady Naukowej wchodzi z głosem stanowiącym:
 - 1) osoby z tytułem naukowym lub stopniem naukowym doktora habilitowanego, zatrudnione w placówce w pełnym wymiarze czasu pracy, w liczbie do 15 osób,
 - 2) członkowie Akademii powołani do udziału w pracach Rady przez Wydział Nauk Biologicznych PAN, w liczbie określonej przez Wydział,
 - 3) osoby z tytułem naukowym lub stopniem doktora habilitowanego i wybitni specjaliści nie zatrudnieni w Instytucie albo zatrudnieni w nim w niepełnym wymiarze czasu pracy, wybrane przez osoby wymienione w § 22, ust. 2, pkt. 1 i 2, w liczbie 10 - 20 osób,
 - 4) wybrani przedstawiciele młodej kadry naukowej w liczbie 2 osób, zatrudnieni w Instytucie w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadający stopień naukowy doktora,
 - 5) dyrektor Instytutu i jego zastępca do spraw naukowych.

§ 23

1. Zebrania wyborcze pracowników wymienionych w § 22, ust. 1, pkt. 1, w odniesieniu do członków Rady określonych w § 22, ust. 2, pkt. 1 i 3, zwołuje dyrektor Instytutu nie później niż jeden miesiąc przed upływem kadencji Rady.
2. Przedstawiciele młodej kadry naukowej w liczbie 2 osób (§22, ust. 2, pkt. 4) wybiera zebranie ogólne pracowników zatrudnionych w Instytucie na stanowiskach adiunkta i asystenta oraz pracowników ze stopniem doktora zatrudnionych na innych stanowiskach. Zebranie zwołuje i prowadzi zastępca dyrektora ds. naukowych, nie później niż jeden miesiąc przed upływem kadencji Rady.

§ 24

1. Kandydatury na członków Rady Naukowej mogą zgłaszać:
 - 1) Przewodniczący Wydziału,
 - 2) członkowie Rady kończącej kadencję,
 - 3) dyrektor Instytutu,
 - 4) profesorowie, docenci i doktorzy habilitowani zatrudnieni w Instytucie,
2. Wybranymi członkami Rady są osoby, które w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej połowy liczby uprawnionych do głosowania, uzyskały najwięcej ważnych głosów.
3. Aktu powołania osób wybranych do Rady Naukowej dokonuje Przewodniczący Wydziału Nauk Biologicznych PAN.

§ 25

1. Pierwsze w kadencji posiedzenie Rady Naukowej, do chwili jej ukonstytuowania, prowadzi Przewodniczący Wydziału lub wyznaczona przez niego osoba.
2. Na pierwszym posiedzeniu Rada Naukowa uchwała regulamin Rady oraz wybiera spośród swoich członków:
 - 1) Przewodniczącego Rady,
 - 2) dwóch zastępców przewodniczącego,
 - 3) sekretarza Rady,
 - 4) Prezydium Rady.
3. W skład Prezydium Rady wchodzi:
 - 1) Przewodniczący Rady i jego zastępcy,
 - 2) dyrektor Instytutu i jego zastępca ds. naukowych,
 - 3) sekretarz Rady.

V. Postanowienia końcowe

§ 26

1. Gospodarkę finansową Instytutu regulują odrębne przepisy.
2. W imieniu Instytutu oświadczenia woli składa dyrektor lub upoważniona przez niego osoba.

§ 27

Porządek wewnętrzny, prawa i obowiązki placówki jako zakładu pracy oraz prawa i obowiązki pracowników Instytutu określa regulamin pracy.

§ 28

Statut został uchwalony przez Radę Naukową Instytutu w dniu 13 listopada 2003, zaopiniowany przez Wydział Nauk Biologicznych w dniu 29 stycznia 2004 r. i wszedł w życie po zatwierdzeniu przez Prezesa Akademii w dniu 3 lutego 2004 r.

§ 29

Zmiana statutu następuje w trybie przewidzianym dla jego uchwalenia.

§ 30

Traci moc prawną Statut Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie z dnia 2 marca 1999 r. zatwierdzony przez Prezesa PAN w dniu 21 czerwca 1999 r.

DYREKTOR INSTYTUTU

Prof. dr hab. Henryk Okarma